

En rettferdig verden er mulig

Prinsippprogram for Sosialistisk Ungdom

Vedtatt av Sosialistisk Ungdoms 30. ordinære landsmøte 24. juni 2024.

Sosialistisk Ungdom (SU) tror på folks evne og kraft til å skape en rettferdig verden. Vi er en del av den internasjonale arbeiderbevegelsen, kvinnebevegelsen, skeive bevegelsen, antirasistiske bevegelsen, miljøbevegelsen og fredsbevegelsen. Vår organisasjon bygger videre på de som gjennom sterke fellesskap har kjempet for folks frihet og makt i egen hverdag.

Vi er økososialister fordi verdens makt og ressurser er urettferdig fordelt mellom eliter og folket, på bekostning av mennesker og miljø. Vi er marxister fordi vi ser klassekamp som veien til kollektiv frigjøring. Vi er radikalfeminister fordi makt og frihet er systematisk skjevfordelt basert på begrensende kjønnsroller. Vi er antirasister fordi rasismen undertrykker og splitter folket for å konsentrere verdens makt på få hender. Gjennom aktivisme og organisering skal vi mobilisere den kraften som trengs for å skape forandring. Vårt mål er et samfunn tuftet på fellesskap og solidaritet, fritt for alle former for undertrykkelse. Det er folk som endrer verden. En rettferdig verden er ikke bare mulig, det er nødvendig.

Prinsippprogrammet er vår samfunnsanalyse, våre ideologiske prinsipper og våre løsninger. Programmet legger grunnlaget for vår politikk og politiske strategier.

Innholdsfortegnelse:

Del 1 Samfunnsanalyse	2
Klassesamfunnet og nyliberalismen	2
Sosialdemokratiet: Fra klassekamp til kompromiss	3
Kapitalismens rovdrift på naturen	4
Patriarkatets undertrykkelse	4
Rasisme	7
Internasjonal urettferdighet	8
Del 2 Våre mål	9
En sosialistisk fremtid	9
En verden i samspill med naturen	10
Feministisk frigjøring	11
Antirasisme	12
Internasjonal solidaritet og fred	12
Del 3 Politiske strategier	13
Kollektiv frigjøringskamp	13
Aktivisme	14
Arbeidermakt og organisering	14
Søsterskap	15
Separatisme	16
Parlamentarisk arbeid	16
Vedlegg	18
Ordliste	18

Del 1 Samfunnsanalyse

Klassesamfunnet og nyliberalismen

Kapitalismen er grunnleggende urettferdig, og deler befolkningen inn i to klasser: eiere og arbeidere. Arbeiderne selger tiden og arbeidet sitt, mens kapitalistene eier arbeidsplassene og sitter igjen med overskuddet fra varene som blir laget. Slik utøver eierklassen enorm makt i samfunnet og slår kloa i fellesskapets ressurser. Folk som lever i områder med enorme mengder naturlig rikdom i form av naturressurser kan samtidig leve i forferdelig fattigdom, mens noen få tjener store formuer på å eie folkets ressurser og utnytte deres arbeid. Verdenshistorien er en fortelling om to klasser: de som utnytter og de som blir utnyttet. Det er kapitalistene på den ene siden, med overflod av makt og rikdom som har gått i arv, og arbeiderklassen på den andre siden, som må selge tiden og arbeidet sitt for å tjene til livets opphold. Som marxister ser vi at dette klassesystemet fratar mennesker frihet.

Vi lever i nyliberalismens tidsalder. Nyliberalismen er troen på at markeder er bedre skikket til å styre verden enn mennesker. Under nyliberalismen reduseres alt til et produkt. I likhet med samfunnets institusjoner blir også menneskelige ferdigheter og egenskaper vurdert etter hva som er mest lønnsomt og effektivt. Når samfunnet styres som en bedrift, blir det opp til hvert enkelt menneske å sørge for seg selv. Fellesskapet svekkes til fordel for et individualistisk samfunn hvor det rår en blind tro på at markedsstyring er den eneste mulige og naturlige måten å organisere samfunnet på. I markedet er det de med mest penger som har mest innflytelse og makt, og det eneste viktige er hvorvidt en handling er økonomisk lønnsom eller ikke.

Etter hvert som verden har blitt mer globalisert, har den teknologiske utviklingen på markedsliberalismens premisser skapt en plattform for digital kapitalisme. Uten markedsreguleringer har teknologigiganter monopolisert seg. En håndfull selskaper har en gjennomsyrende makt til å påvirke både enkeltindivider og stater. Noen få store selskaper får enorm makt over samfunnsutviklingen og muligheten til å diktere land til å tilpasse lover og reguleringer i deres favør, heller enn at den styres på folkelige premisser.

I dag skapes de største formuene ved aksjehandel, spekulasjon og kapitalopphopning fremfor å belønne arbeid. Dette til tross for at disse konstruerte markedene ikke høster et eneste korn, underviser en eneste elev eller pleier en eneste pasient. Slik kan verdens rikeste tjene seg enda rikere uten å skape noen reelle verdier eller nytte for samfunnet.

Kapitalismen setter penger og økonomisk vekst foran alle menneskelige hensyn. Menneskerettigheter blir satt til side for å utnytte arbeidere og rasere vår felles klode. Samtidig som pengemakt rår over demokratiet, ser vi fremveksten av autoritære regimer og fascistiske bevegelser. Når det skapes et narrativ om at allerede marginaliserte grupper i

samfunnet er fienden, settes grupper opp mot hverandre. Slik hindrer en at det urettferdige systemet utfordres, og sikrer mer makt i egne hender. I et samfunn der fellesskapet svekkes, er det rom for fremvekst av ekstreme krefter. Dette gjør nyliberalismen til en av de største truslene mot demokratiet i vår tid.

Sosialdemokratiet: Fra klassekamp til kompromiss

I Norge har en sterk arbeiderbevegelse kjempet frem at viktige ressurser eies i fellesskap og en robust velferdsstat. Gjennom å organisere seg har arbeiderne fått mer makt i samfunnet. I kjernen av det norske sosialdemokratiet ligger klassekompromisset mellom de to klassene. Trusselen om samfunnsomveltning ble så stor at eierklassen gikk med på å innføre reformer som sikret gratis helsehjelp, utdanning og trygder. Arbeiderklassen gikk med på eierklassens rett til å eie produksjonsmidlene, mens eierklassen godtok arbeidernes rett til å organisere seg. Klassekompromisset knebler arbeidermakta gjennom å begrense streik som et redskap til å omfordele produksjonsmidlene og tvinger arbeiderklassen til å gå med på premisset om at arbeidere og kapitaleiere er gjensidig avhengige av hverandre. På sikt har klassekompromisset utfordret klassebevisstheten i samfunnet, hvor arbeiderklassens felles interesser usynliggjøres, mens eierklassens interessefellesskap består. Det er skapt en illusjon om at arbeidere med bedre levevilkår ikke lenger er en del av arbeiderklassen. Den feilaktige illusjonen av en middelklasse svekker arbeidernes klasseidentitet, og skaper splittelse innad i arbeiderbevegelsen.

Når eierklassen fortsatt kan utnytte arbeidskraft endres ikke de strukturelle ulikhetene i makt. Klassekompromisset hindrer derfor arbeiderklassen fra å avskaffe kapitalismen og demokratisere økonomien. Nyliberalismens tvangstrøye gjør at sosialdemokratiet har godtatt at offentlige institusjoner drives på markedets interesser, og velferdsstater trues av sosialdemokratiets selvmotsigelser. Dette har også uthult handlingsrommet i det parlamentariske demokratiet og muligheten for reell demokratisk endring.

Sosialdemokratiske og borgerlige partier veksler på å styre innenfor klassekompromissets rammer, istedenfor å utfordre det. En reell velferdsstat må frigjøres fra kapitalistisk markedsstyring og heller drives etter folkelige behov. Sosialdemokratiet vil alltid møte et uunngåelig veivalg. Valget står mellom å forkaste den sosialistiske politikken som tjener arbeiderklassen og akseptere kapitalismens tvangstrøye, eller å bryte med klassekompromisset og utvide demokratiet.

Kapitalismens rovdrift på naturen

Kapitalismen ødelegger kloden. Evig jag etter profitt har enorme konsekvenser for mennesker og miljø. For at bedrifter skal overleve i den markedsstyrte økonomien med krav om konkurransedyktighet, tvinges bedrifter til å prioritere kortsiktig profitt på bekostning av naturens tåleevne. Slik fører kapitalismen til overforbruk av begrensede naturressurser og et stadig høyere press på naturen.

I dag er det en stor skjevhet mellom hvem som tjener på kapitalismens rovdrift på naturen, og hvem som får kjenne mest på konsekvensene av klima- og naturkrisen. Land i det globale nord og multinasjonale selskaper med skyhøye klimagassutslipp tjener milliarder på overforbruk av naturressurser i det globale sør. Mens noen land har et ekstremt forbruk, må mennesker i andre land flykte på grunn av naturkatastrofer. Dette viser at miljøkamp og klassekamp går hånd i hånd, og på tvers av generasjoner. Overforbruket, naturraseringen og det ulevelige klimaet som skapes nå kommer til å ramme generasjonene etter oss. Derfor trengs det en økososialistisk tilnærming til klima- og naturkrisen.

Kapitalismens rovdrift på naturen er også en rovdrift på urfolks mulighet til å utøve sin kultur og levemåte. Kapitalister setter naturen og menneskerettigheter til side heller enn å justere egen produksjon, utfordre andre kapitalistiske virksomheter eller endre systemet. I lang tid har både naturen og urfolks landområder blitt bygget ned til fordel for kapitalistisk produksjon og arealinngrep. I nyere tid har man også sett at urfolks landområder og klima blir satt opp mot hverandre. Når årsaken til landfrarøvelsen er for å bygge grønn industri eller energi kalles dette grønn kolonialisme. All form for kolonialisme er galt. Urfolk skal ikke måtte betale prisen for den skaden kapitalismen har påført naturen og klimaet på kloden.

Forholdet mellom mennesker og natur reduseres til forbruker og vare. Mennesker blir fremmedgjort fra naturen, som gjør at vi mister evnen til å verdsette naturens egenverdi. Naturen blir redusert til et middel for menneskelig utvikling.

Måten kapitalismen opprettholder forbrukersamfunnet på, er ved å sette likhetstegn mellom vekst i produksjon og etterspørsel av varer, og menneskers lykke og velferd. Kapitalismen selger ideen om at materialistiske produkter er forutsetningen til god livskvalitet. På de premisene tillater vi kapitalismen å kontrollere livene våre, og ødelegge naturen. Skal vi klare å gjøre noe med dette, er vi nødt til å endre systemet.

Patriarkatets undertrykkelse

Vi lever i et patriarkalsk samfunnssystem der makt og ressurser fordeles i menns favør, på bekostning av kvinner og kjønnsminoriteter. Dette fører til et cis- og heteronormativt

samfunn som undertrykker skeive. Systemet gjennomsyrrer måten vi styrer samfunnet og lever livene våre på. Dette har resultert i sterke, oppkonstruerte forestillinger om at mennesker skal oppføre seg og behandles ulikt på bakgrunn av kjønn og seksualitet.

Under patriarkatet blir binære kjønns kategorier etablert som noe objektivt og naturgitt, heller enn en sosial konstruksjon. Kjønnsrollene preger de formelle og uformelle maktstrukturene i samfunnet til den grad at mye av vår tillærte forståelse av kjønn og seksualitet oppleves som naturlig. Dette gjør det vanskeligere å avdekke de undertrykkende strukturene og dermed endre dem. Patriarkatets undertrykkelse skjer ikke isolert fra undertrykkelse på grunn av klasse, hudfarge, religion og funksjonsevne. Denne interseksjonelle undertrykkelsen gjør at mange kvinner og skeive får enda mindre makt til å kunne bryte med patriarkatet.

Kvinneundertrykkelse

Patriarkatet har skapt en arbeidsfordeling der forvaltning av eiendom og økonomiske ressurser utføres av menn, mens kvinner står til ansvar for den sosiale reproduksjonen. Sosial reproduksjon er arbeid som under kapitalistisk produksjon, ikke skaper en verdi for eierklassen, men som likevel er helt kritisk for samfunnet i sin helhet. Konsekvensene av denne kjønnede arbeidsdelingen er et hinder for kvinners frihet. Mens den mannlige arbeiderklassen lønnes for deres arbeidskraft, forventes kvinner å utføre det fysiske, mentale og emosjonelle arbeidet på bakgrunn av omsorgsfølelse og kjærlighet. I Norge har sosialister og feminister klart å kjempe frem gratis utdanning og helsehjelp til alle; dette har endret arbeidsmarkedet slik at mye av omsorgsarbeidet kvinner før ble forventet å utføre gratis i dag er lønnet arbeid. Dette har ført til at de fleste norske kvinner har kunnet jobbe og kvinner er derfor mindre økonomisk avhengig av menn. Likevel gjør kvinner fortsatt mesteparten av det ulønnede arbeidet i hjemmet, samtidig som lønnet omsorgsarbeid, som stort sett utføres av kvinner, er dårlig betalt. Denne arbeidsdelingen er urettferdig fordi den bidrar til at menn får mer makt og penger på bekostning av kvinner, og fordi det bygger på undertrykkende sosialt konstruerte kjønnsroller.

I hele verden er kvinners seksuelle og reproduktive rettigheter underlagt streng politisk og sosial kontroll. Til tross for at reproduksjon anses som kvinners samfunnsoppdrag er det fremdeles strukturelle betingelser og barrierer for å bære frem barn. Flere steder i verden har totalforbud og harde straffer mot abort, og mangelen på prevensjon og reproduktiv helsehjelp fører til at tusenvis av kvinner dør som følge av graviditeter, fødsler og utrygge aborter. Selv i de mest likestilte landene i verden begrenses retten til selvbestemt abort, og kvinner kan måtte bære frem barn de ikke kan ha, søke abort i utlandet eller ta utrygge aborter. Å kontrollere kvinners kropp, seksualitet og reproduksjon er en effektiv måte å kontrollere og undertrykke kvinner på, og hindrer kvinner i å leve frie og selvstendige liv.

Menns vold mot kvinner er et av de største samfunnsproblemene verden over. Vold og voldtekt er patriarkatets fremste verktøy for å kontrollere og undertrykke kvinner. Det begrenser kvinners frihet, særlig den volden kvinner utsettes for i private relasjoner. Vold mot kvinner er normalisert i den grad at det ikke blir sett som et strukturelt samfunnsproblem, men snarere som enkelttilfeller. Kommersialiseringen og objektiviseringen av kvinnekroppen som skjer gjennom blant annet porno og prostitusjon fremmer menns vold mot kvinner fordi kvinner reduseres til et produkt som er seksuelt tilgjengelig for menn.

Kjøp av seksuelle tjenester er voldtekt, da samtykke ikke kan kjøpes. I tillegg varslers kvinner i prostitusjon om seksuelle overgrep og voldtekt av kunder. Som feminister har vi ansvar for at disse varslingene blir tatt på alvor. Flere millioner mennesker blir holdt som slaver gjennom menneskehandel og prostitusjon, de fleste av dem er rasifiserte kvinner fra det globale sør. Dette er en form for fetisjering som i stor grad fremmes i pornografi, og gjør at rasifiserte kvinner utsettes for seksualisering basert på utseende og forsterker trusselen om vold og trakassering. Mennesker som lever i prostitusjon fratras makt over egen kropp og eget liv. Fattigdom gjør at mange ikke har annet valg enn å selge kroppen sin som vare for å overleve, og mange blir lurt eller tvunget inn i prostitusjon. En annen form for kjøp og salg av kvinnekroppen er surrogati, hvor arbeiderklassekvinnens liv og helse unyttes til fordel for eierklassens reproduksjon.

Skeiv undertrykkelse

De samme kreftene som aktivt undertrykker kvinner og innskrenker kvinners rett til selvbestemmelse over egen kropp og eget liv, undertrykker også skeive. Det har historisk sett vært konservative, heterofile cis-menn som har hatt mest makt i samfunnet og muligheten til å etablere sosiale normer. Resultatet er strenge kjønnsroller og et hetero- og cisnormativt samfunn. Kjønnsrollene er så systematiske og invaderende at transpersoner og andre kjønnskeive utsettes for seksuell trakassering, vold og diskriminering som hindrer dem fra å leve frie liv.

Selv om den skeive bevegelsen har kjempet gjennom mange viktige rettigheter for skeive, har vi fortsatt en lang vei igjen å gå for å bli kvitt skeiv undertrykkelse. Skeive blir fortsatt utsatt for vold, hets og diskriminering, og har generelt dårligere livskvalitet. I mange land er det fortsatt ulovlig å være skeiv, og mange skeive lever i konstant frykt for å bli straffet eller drept, og har ikke grunnleggende rettigheter. Over hele verden blir helsevesenet brukt til å fremstille transkjønnethet som en sykdom og frarøve transpersoners rett til å bestemme over egen kropp. Vi vet at selvmordsraten for transpersoner er adskillig høyere enn for cispersoner, dette viser hvor grov undertrykkelsen man møter er.

Under patriarkatet blir kjønn etablert som noe objektivt og naturgitt, heller enn en sosial konstruksjon. Dette gjør at vi blir hindret i å kritisere grunnlaget for de patriarkalske

kjønnsrollene. I patriarkatet finnes bare to kjønn, hvor å være heterofil inngår som en essensiell egenskap i den kvinnelige og mannlige kjønnsrollen, og den mannlige kjønnsrollen blir mer verdsatt. Skeive legninger bryter med de heteronormative forventningene til kjønn. Samfunnet gjennomsyres av heteronormative forventninger til kjønn i den grad at det forventes å alltid være en maskulin og en feminin part i et parforhold. Fordi vi lever i et patriarkat der maskulinitet blir applaudert og feminitet straffet, vil mange transpersoner, kjønnskeive og skeive menn oppleve å bli hardere sanksjonert for å bryte med heteronormativiteten.

Et annet eksempel på hvorfor man ikke kan adskille kvinnekamp fra skeiv kamp er transkvinnehat, altså den undertrykkinga transkvinner blir utsatt for, med grunnlag i ikke bare transfobi, men kvinnehat. Det er dette som er grunnlaget for undertrykking av transkvinner blir utsatt for, med grunnlag i ikke bare transfobi, men kvinnehat. Det er dette som er grunnlaget for undertrykking av transfeminine personer, også når den kommer fra personer som regner seg som feministe.

Patriarkatet diskriminerer ikke bare grupper gjennom å begrense muligheter, men også gjennom å fetisjere grupper slik som flere skeive identiteter og kvinner fra det globale sør. Dette kan man blant annet se i hvordan lesbiske og transkvinner blir gjort til egne pornokategorier, og hvordan svært mange transkvinner blir presset inn i prostitusjon. Der pornografi og fetisjering av marginaliserte grupper er utbredt, ser man også en økning i hat og seksualisert vold.

Rasisme

Rasisme er basert på sosiale konstruksjoner og diskriminerer på bakgrunn av hudfarge, etnisitet, kultur og religion. Rasismen deler mennesker inn i grupper og forsøker å etablere en falsk sannhet om at noen mennesker er overlegne andre. Rasifisering skjer ved at grupper underordnes og tilskrives biologiske, religiøse og kulturelle egenskaper, der rase ses på som objektivt virkelig. Rasifisering er en prosess for å legitimere undertrykkelse. Dette har ført til at urfolk, innvandrere og andre rasifiserte grupper undertrykkes til fordel for at majoritetsbefolkningen tildeles privilegier fordi de er hvite. Rasismen er et skadelig verdenssyn som har ført til noen av historiens mest grusomme forbrytelser.

Århundrer med imperialisme og kolonialisering har ført til at hele verdens opplevelse av kultur, verdier, ideer og historie er sterkt preget av vestlig hegemoni. Vestlige land har sikret seg selv gjennom handelsimperialisme som har gjort det globale sør til evige gjeldsslaver til det globale nord. Nyliberalismens løgn om at alle har de samme mulighetene til å lykkes i den markedsstyrte økonomien skaper en fortelling om at alle har skyld i sin egen fattigdom. Dette narrativet brukes til å rettferdiggjøre rasistiske holdninger. Selv om den største trusselen for vår økonomiske trygghet er nyliberalistisk politikk, bruker høyrepopulister rasifisering til å sette arbeiderklassen opp mot hverandre. Mange

sosialdemokratiske partier har også ført en rasistisk innvandringspolitikk for å prøve å vinne valg. Dette styrer fokuset bort fra fellesskapets behov for frigjøring fra kapitalistiske strukturer og over til fremmedfrykt og rasisme. Slik blir rasisme et verktøy for eierklassen til å undertrykke arbeidere, og tilsløre de reelle årsakene til økonomisk utrygghet.

Når kapitalistiske kriser rammer samfunnet, brer høyrepopulistiske løsninger seg lettere enn velbegrunnede argumenter. I høyrepopulismen er dette splittende og rasistiske løsninger. I sin egen søken etter makt har nyliberale partier fått en økt vilje til å gi høyrepopulistiske partier parlamentarisk makt. Resultatet er en økt institusjonalisering av rasisme i liberale demokratier. Når rasistiske ytringer blir normalisert og akseptert, fører det til en grobunn for høyreekstremistisk og fascistisk fremvekst. Høyreekstremistisk og fascistisk organisering har blant annet som mål om å reversere den positive utviklingen vi ser i fremveksten av rettigheter og friheter til marginaliserte grupper. Frihet blir sett på som en begrenset ressurs, slik at utvidelse av friheten for flere grupper i samfunnet oppleves som en frarøvelse av friheten til de med eksisterende makt i samfunnet.

Norge har en egen mørk og rasistisk historie når det kommer til behandling av urfolk og nasjonale minoriteter. Gjennom fornorskning, vold og tyveri av land ble urfolk og nasjonale minoriteter fratatt muligheten og retten til kulturutøvelse og råderett over egne landområder. Kulturimport og assimilering er verktøy for å tilegne seg makt over kultur, landområder og samfunnsutviklingen. Dette ble ofte begrunnet med et behov for å 'sivilisere' nasjonale minoriteter og urfolk, som samene. Kolonialisme er uforenlig med et sosialistisk samfunn.

Dagens kapitalisme fortsetter å være et rasistisk system der makt og ressurser er systematisk skjevfordelt langs rasistiske skillelinjer. Rasismen er strukturell, og så lenge minoriteter og rasifiserte opplever rasisme i arbeidsliv, boligmarked, utdanning, media, kulturliv og politikk, vil rasistiske holdninger fortsette å gjennomsyre samfunnet. For å få bukt med rasismen må vi endre dette systemet.

Internasjonal urettferdighet

Det internasjonale maktforholdet i verden i dag preges av en inndeling mellom et rikt globalt nord og et utnyttet globalt sør. Imperialistiske stater som historisk har dominert det globale sør gjennom militærmakt og okkupasjon tar også i bruk internasjonale institusjoner for å legitimere sin plyndring av det globale sør sine ressurser. Det globale sør fratras myndighet over egen økonomi, selvstyre og natur, for å berike det globale nord. Ekspansjon og utnyttelse er iboende i kapitalismens natur.

Mange undertrykte folkegrupper møter stater som nekter dem egen kultur, egenrett, språk og begrenser deres frihet. Folkesuvereniteten er et grunnleggende demokratisk prinsipp, og når den brytes er det viktig at den gjenvinnes demokratisk. Store folkegrupper kjemper for

egen frihet og egne landområder fordi det er den eneste måten å slippe unna maktens undertrykkelse. Det globale nord har en rasistisk forståelse om at ikke-vestlige folkegrupper, særlig i det globale sør, ikke er siviliserte nok til å styre seg selv.

For at det globale nord skal kunne ekspandere markeder, blir krig en naturlig metode for å underlegge seg ressurser. Mens befolkningen holdes nede brukes krig som et verktøy til å forsvare eierklassens interesser og holde liv i krigsindustrien. Stormakter skaper og bruker konflikter i andre stater til å forsvare egne interesser. De bryter dermed med suverenitetsprinsippet i Folkeretten, men bruker ansvaret for å forsvare sivile liv til å legitimere militære intervensjoner. Samtidig ser vi at det er nettopp stormaktsinteresser som har ført til at verdenssamfunnet har feilet i å beskytte sivile fra folkemord og andre grove menneskerettighetsbrudd. I dagens geopolitiske situasjon hvor folkeretten ikke respekteres, har FN som fredsaktør mistet sin legitimitet. Dette har skapt grobunn for terrorisme og har bidratt til å destabilisere land. Gjennom våpensalg og militær støtte til autoritære regimer og opprørsgrupper motarbeider vesten demokratiutvikling og folkelig mobilisering. Krig er uforenlig med en sosialistisk verden, hvor mennesker kan møtes som likeverdige individer og løse problemer i fellesskap.

Del 2 Våre mål

En sosialistisk fremtid

Sosialistisk Ungdoms mål er å skape et klasseløst samfunn gjennom sosialisme, der ingen kan tjene penger på å utnytte andres arbeid.

Et sosialistisk samfunn setter mennesker og miljø over profitt. Vi vil jobbe for et samfunn hvor økonomien, arbeidsplassene og produksjonen skal eies kollektivt. Gjennom samvirker som arbeiderstyrte bedrifter, i tillegg til offentlig eierskap, vil fellesskapets interesser regjere. Vi ønsker et sosialistisk folkestyre hvor politikken gjøres mer direkte og deltakende. Derfor må mer av beslutningsmakta flyttes til lokalsamfunnene. Makten flyttes også nærmere folk gjennom folkeforslag og folkeavstemninger i den nasjonale politikken. Arbeidere skal selv styre gjennom arbeiderråd, fagforeninger og deltakende budsjettering lokalt.

Gjennom internasjonalt samarbeid basert på demokrati, solidaritet og fellesskap kan menneskeheten sammen bryte med kapitalismen og skape en rettferdig verden. Vi ønsker et demokratisk, åpent og rettferdig internasjonalt handelsregime med muligheter for politisk styring og en forsvarlig ressursutnyttelse. Vi må avskaffe dagens internasjonale maktregimer som opprettholder rike lands verdensorden. Internasjonale institusjoner må gi plass til land som har blitt holdt utenfor maktens korridorer og legge til rette for at de skal

kunne bygge seg opp. Vesten kan ikke legge føringer med økonomisk støtte; støtten må være ubetinget. Hvis støtten er kondisjonell får ikke land bygget seg opp i frihet, og det oppstår en maktubalanse mellom land.

Sosialisme handler om makt over egen hverdag. Et sosialistisk samfunn legger vekt på verdier som ytringsfrihet, religionsfrihet og sikkerhet fra undertrykkelse og overvåking. Sosialisme handler om frihet, hvor enkeltmennesket ikke blir begrenset av sin livssituasjon og bakgrunn. Alle skal få like reelle muligheter, uansett hvilken familie de blir født inn i. Mektige selskaper skal ikke kunne overstyre demokratier og diktere verdenshistorien. Gjennom en global løsrivelse fra kapitalismen vil ikke enkeltindivider og folkegrupper settes opp mot hverandre, men heller jobbe for fellesskapets interesser.

En verden i samspill med naturen

Sosialistisk Ungdoms ønsker et samfunn hvor mennesker lever i samspill med naturen. Menneskeartens livsgrunnlag eksisterer som en del av et større økosystem. Dette gjør mennesker til en del av naturen, ikke dens hersker. Det er ikke forenlig med evig økonomisk vekst. Klimaendringer er en eksistensiell trussel mot mennesker og natur. For å få en verden i samspill med naturen haster det å bli et nullutslippssamfunn. Skal vi ta vare på både mennesker og miljø trenger vi en økososialistisk økonomi. Grunntanken i økososialisme er at økologiske problemer kan ikke løses uten å utfordre kapitalismen som et system. Naturen har en egenverdi, uavhengig av nytteverdien den har for mennesker. Derfor har ikke mennesker rett til å overforbruke naturens ressurser. Mennesker har en særegen maktposisjon til å velge hvordan vi vil bygge samfunnet. Dette gir oss et ekstra ansvar overfor resten av naturen. Vi må ta hensyn til og leve i samspill med naturen.

Det er ikke en selvfølge at et sosialistisk samfunn vil være på naturens premisser. Selv hvis evig vekst ikke lenger er det styrende prinsippet i samfunnet, er det mulig at verdens totale forbruk vil være for høyt for naturens tålegrense. Et økososialistisk samfunn må bekjempe overforbruket av ressurser og rasering av miljø. Derfor trengs det nedvekst; en reduksjon av produksjon og forbruk. Nedveksten må skje blant de av oss som forbruker mer enn naturens tålegrense, og ikke ramme arbeidsklassen internasjonalt som har krav på økt levestandard. For å sikre en fremtid hvor mennesker lever i samspill med naturen, trenger vi en verdirevolusjon. Rike land har et historisk ansvar for fossile utslipp og naturinngrep. Det gjør at de må kutte egne utslipp raskt og finansiere tap og skade og klimaomstilling i det globale sør. Dette er klimarettferdighet. Gjennom å kutte ut fossil energi, gjenbruk av ressurser, sirkulær bruk og mer lokalt forbruk, kan vi bedre ta vare på våre felles ressurser, for både oss selv og fremtidige generasjoner.

Kampen for menneskerettigheter, urfolksrettigheter og natur og klima henger sammen. Prinsippet om urfolks frie, forhåndsinformerte samtykke må bli respektert. Det er mulig å

bygge grønn industri og fornybar energi og samtidig ta vare på natur og respektere menneskerettigheter.

Et økososialistisk samfunn vil være mer robust og stabilt, fordi det dyrker et mangfold av livsformer blant både mennesker og natur, i hele samfunnet. Vi ønsker et samfunn hvor vi bruker lokal kunnskap og løsninger for å ivareta lokale ressurser. Respekt for urfolks rettigheter er en essensiell del av et økososialistisk samfunn, både her i Norge og internasjonalt. Gjennom flere generasjoner med å leve i samspill med naturen har urfolk en særegen evne til å forstå og ta vare på naturen. Det gir oss muligheten til å lære fra hverandre og dele kunnskap.

Feministisk frigjøring

Sosialistisk Ungdom ønsker et samfunn hvor menneskers frihet ikke begrenses av kjønn og seksualitet. Frigjøring er ikke bare en kamp for formelle rettigheter, men en kamp mot strukturell undertrykkelse. Feministisk frigjøring må derfor være en kamp mot systemet: mot patriarkatet og kapitalismen.

Vi er radikalfeminister fordi vi anerkjenner at patriarkatet gjennomsyrrer samfunnet vårt og fører til at kvinner undertrykkes i kraft av å ikke være menn. Kvinnefrigjøringen er en kamp mot menns politiske, økonomiske, sosiale og kulturelle privilegier og eierskap over kvinner. Vårt mål er et samfunn uten sosiale kjønn, hvor det ikke eksisterer kjønnete normer og forventninger, og hvor makt og privilegier ikke følger kjønn. For å bryte med patriarkatet må vi også kjempe mot den interseksjonelle undertrykkelsen på bakgrunn av klasse, hudfarge, religion, seksualitet, kjønnshistorikk og funksjonsevne som frarøver mange kvinner makt, og hindrer bred feministisk organisering. Kvinnekamp er derfor en kamp for full kvinnefrigjøring, og å frigjøre kvinner fra alle undertrykkende strukturer som holder dem nede.

For å nå målet med feministisk frigjøring må vi omfordele makten i samfunnet til kvinner, skeive og kjønnskeive som undertrykkes av patriarkatet. På individnivå rammes også menn av dette systemet gjennom rigide forventninger knyttet til kjønn. Sosialistisk Ungdom kjemper for en radikal endring av samfunnet, mot cis- og heteronormativitet, og begrensende seksuelle normer. Ingen skal begrenses av sin skeive identitet eller seksualitet. Det er likevel viktig å bevare et skeivt fellesskap, separatistiske arenaer og den skeive historien. Skeiv kultur og historie er en del av skeiv frigjøringskamp.

Skeiv frigjøring og kvinnefrigjøring går hånd i hånd. Å ønske feministisk frigjøring uten å ønske skeiv frigjøring er en misforståelse av hvordan patriarkatet undertrykker. Ved å gå med på at kjønn er koblet til biologi viderefører man patriarkatets premisser. Et samfunn som undertrykker skeive vil alltid også undertrykke kvinner, og et samfunn som

undertrykker kvinner vil alltid undertrykke skeive. Vi kjemper sammen med kvinnebevegelsen og den skeive bevegelsen i kampen mot patriarkatet.

Antirasisme

For å knuse rasismen i alle dens former holder det ikke med et fravær av rasisme, det krever aktiv antirasistisk kamp. Det globale kapitalistiske systemet er avhengig av rasisme for å rettfærdiggjøre en skjevfordeling av makt og rikdom. Den antirasistiske kampen og krav om likeverd og solidaritet er avgjørende for å avskaffe kapitalismen. For å knuse rasismen trenger vi et nytt økonomisk system som ikke er avhengig av å sette grupper opp mot hverandre for å overleve.

For å skape et antirasistisk samfunn må vi bekjempe det globale nord sitt hegemoni. Historien kan ikke bare presenteres fra et vestlig perspektiv. Vi må avsløre den eurosentrisk myten om at vestlig kultur er overlegen, og at det er vestlige verdier som er idealet. I et antirasistisk samfunn er en mangfoldig kultur en naturlig del og en styrke, og anses ikke som en trussel. Ingen skal frarøves sin kultur, den skal heller hegnes om.

En viktig del av å være antirasist er å vise motstand til rasismen og den voksende høyreekstremismen. For å vise samfunnet rundt oss hvor farlig det er med høyreekstremisme er det avgjørende at vi går foran som en sterk motstemme. Uansett hvilken metode man velger å vise motstand på, er det vårt felles ansvar at høyreekstremistiske og rasistiske holdninger ikke går usett. Når det er plass til høyreekstremer og rasistiske holdninger i samfunnsdebatten, senker dette også terskelen for fremmedhat og vold mot rasifiserte. Det kan være en trygghet for rasifiserte å se at vi ikke lar rasistiske holdninger gå ubesvart. Vi skal være synlige antirasister.

Det antirasistiske samfunnet bygger på fellesskap og solidaritet. Gjennom kunnskap bryter vi det globale nord sitt hegemoni. Vi må synliggjøre rasistiske strukturer i samfunnet, og hvordan de påvirker oss alle. Gjennom antirasistisk organisering utfordrer vi systemet som tjener på rasisme.

Internasjonal solidaritet og fred

Sosialismen går hånd i hånd med fred. Mennesker som vokser opp i et rettfærdig og fredelig samfunn får friheten og muligheten til å skape sin egen fremtid. Kampen mot stadig nye kriger er avgjørende for å avskaffe kapitalismen og skape et sosialistisk folkestyre. Fred er derfor et av sosialismens store mål og krav. Sosialistisk Ungdom ønsker en verden uten atomvåpen, krigsallianser og stormakter. Vårt langsiktige mål er en verden uten konflikter, og dermed uten et behov for krigførende våpen og militære. I en tid hvor demokratier

svekket, og autoritære regimer har blitt mer aggressive har Norge et ansvar for å stå opp for folkeretten og støtte land som angripes av imperialistiske regimer.

Det er kun gjennom kompromissløs internasjonal solidaritet at den internasjonale arbeiderklassen kan forene seg og spre sosialismen fra land til land. Det gjør at det sosialistiske folkestyret er et globalt prosjekt. Landegrensene setter mennesker opp mot hverandre og tilfredsstillende kapitalismens interesser om å hindre verdens arbeidere i å forene seg. Det er avgjørende at et fredelig sosialistisk folkestyre går på tvers av landegrensene.

For å nå målet om en fredelig verden, kan vi ikke lenger ha allianser som opprettholder de skjeve maktstrukturene i verden, eller et økonomisk system som gjør krig lønnsomt. Vi trenger et verdenssystem basert på folkeretten hvor menneskerettigheter ikke går på bekostning av suverenitet og stormakter ikke straffefritt kan begå folkerettsbrudd på grunn av den skjeve maktfordelingen. Internasjonalt samarbeid er avgjørende for verdensfreden og avskaffelse av undertrykkelse. Solidaritet, demokrati, hensyn til miljøet og menneskelige interesser må ligge til grunn for internasjonale institusjoner og samarbeid. Det er kun mål om en mer rettferdig, fredelig og demokratisk verden som kan rettferdiggjøre internasjonale institusjoners makt og innflytelse.

Del 3 Politiske strategier

Sosialistisk Ungdom organiserer ungdom til kamp for en rettferdig verden. Sammen kan vi skape et samfunn hvor mennesker løser problemer i fellesskap. Vi er en revolusjonær grasrotbevegelse som står i tradisjon med den demokratiske venstresiden som kjemper for forandring nedefra, gjennom folkelig organisering og deltakelse. Antirasistisk kamp, miljøkamp og feministiske og sosialistiske løsninger må ha bred folkelig forankring. Sosialistisk Ungdom er et verktøy for å skape forandring.

Kollektiv frigjøringskamp

Kapitalismen, rasismen og patriarkatet henger sammen og forsterker hverandre. De setter grupper opp mot hverandre fordi i fellesskap utgjør vi en større makt og kan velte det undertrykkende systemet. De ulike strukturene kan ikke bekjempes isolert, vi må derfor mobilisere en felles frigjøringskamp mot alle undertrykkende strukturer.

For å mobilisere en kollektiv frigjøringskamp må vi synliggjøre strukturene som splitter oss, og det interessefellesskapet vi har av å stå samlet. Det vil ikke være full kvinnefrigjøring dersom rasifiserte kvinner har mindre makt i samfunnet. Arbeiderklassen vil ikke være fullstendig fri dersom skeive ikke kommer inn på arbeidsmarkedet. Et land er ikke fritt om

et annet land kan utnytte det økonomisk. Kollektiv frigjøring er en nødvendighet, i tillegg til at vi alle har interesse i hverandres frigjøringskamper.

For at strukturene som holder mennesker i ufrihet skal knuses, må klassebevisstheten løftes til et internasjonalt klassefellesskap. Vi må anerkjenne at ulike land har ulike forutsetninger for frigjøring. Det gjør at sosialister i det globale nord har et ansvar for å løfte den kollektive frigjøringskampen til et internasjonalt nivå, i tillegg til å støtte andre lands frigjøringsbevegelser. En internasjonal kollektiv frigjøringsbevegelse innebærer ikke at alle frigjøringskampene føres på samme premisser, men at den bygger på solidaritet. I internasjonalt fellesskap deler vi ressurser og erfaringer for å styrke hverandre i kampen for frihet.

Aktivismе

Sosialistisk Ungdom er en revolusjonær grasrotbevegelse, som kjemper for endring nedenfra. Sosialismen kan ikke kun skapes gjennom reformer på Stortinget, men gjennom folkelig organisering og deltakelse. Skal vi skape et feministisk, sosialistisk, antirasistisk og økologisk bærekraftig folkestyre, må folk selv ta makt over egne liv. Vi ønsker en fredelig revolusjon, forankret i et folkelig flertall og demokratiske institusjoner. Veien dit er aktivistisk organisering.

For å ta makten i samfunnet må klassebevisstheten løftes fra den lokale arbeidsplassen til et internasjonalt klassefellesskap. Dette forutsetter at lokalsamfunn har de verktøyene og ressursene som kreves for å bryte med kapitalismens hegemoni. Aktivismе er et verktøy for de som ikke har innpass i maktens korridorer. Gjennom generalstreiker, massedemonstrasjoner, sivil ulydighet, og annen aktivisme utfordrer vi systemet og mobiliserer folk til å ta ledelsen og makten i eget liv. Det er først gjennom deltakelse i streik og annen aktivisme vi virkelig skjønner at vi står i en interessemotsetning mot eierklassen. Gjennom aktivisme skaper vi en internasjonal sosialistisk folkebevegelse med revolusjonær bevissthet, og forkaster premisset om at samfunnet ikke kan organiseres på en rettferdig måte.

Arbeidermakt og organisering

Fagbevegelsen er det viktigste verktøyet vi har for å skape reelle strukturendringer, som å bryte med klasseskillе og flytte makten til folket. Derfor har sosialister en plikt til å bygge opp under sterke, kjempende fagforeninger som bevisstgjør og organiserer arbeidere på bakgrunn av klassetilhørighet og søker konfrontasjoner mot eierklassens interesser. Vi må motarbeide byråkratiseringstendenser i bevegelsen, der bevegelsen blir for topptung og tett knyttet til systemet. En fagbevegelse som spiller på lag med systemet, vil ikke kunne skape reell omvelting.

Arbeiderklassen står alltid sterkest når den jevnlig bruker sitt viktigste våpen: streiken. Vi må alltid støtte opp under alle arbeideres reelle streikerett, forsøke å utvide streikene og ta inn elementer som sympatistreik, blokader og boikott. Fagbevegelsens makt må brukes til å kjempe fram kollektive tariffavtaler, likelønn, kvinnekamp, miljøvennlig industri og antirasisme, og til å kjempe mot økonomisk ulikhet, diskriminering av skeive og krig. Vi trenger en fagbevegelse som sloss, streiker og bruker all sin makt mot kapitalismen til fordel for fellesskapet.

For at arbeiderklassen skal ta demokratisk kontroll over økonomien må vi bidra i å utvikle nye former for grasrotdemokrati på tvers av landegrenser for å organisere oss godt nok. Fagbevegelsen kan spille en nøkkelrolle for å dyrke fram en ny sosialistisk arbeiderkultur i bygd og by. Gjennom breie kulturelle og sosiale lag, foreninger og aktiviteter kan vi utvikle et alternativ som utfordrer overklassen sitt grep om kulturen og samfunnsdiskursen. Fagbevegelser kan bidra til å sikre sosialistisk folkestyre lokalt gjennom å jobbe for lokalbefolkningens kontroll over lokale ressurser og bidra til demokratisk eierskap av produksjonen. Samtidig må bevegelsen broderes ut i verden globalt, både for å kjempe mot de internasjonale kapitalistgigantene og andre utnyttende strukturer. Fagbevegelsen vil på denne måten bidra til å øke klassebevisstheten og styrke opprøret mot kapitalismen globalt.

Søsterskap

Kampen mot patriarkatet må være felles og global for å lykkes. Et av patriarkatets verktøy for å opprettholde seg selv, er å sette kvinner opp mot hverandre. Derfor er det en forutsetning for full kvinnefrigjøring at vi forener oss, på tvers av faktorene som splitter oss.

For å knuse patriarkatet må vi anerkjenne at ulike kvinner har ulike utfordringer. Sammen med den globale kvinnebevegelsen organiserer vi kvinner til å drive fram sin egen frigjøringskamp. Vår lokale frigjøringskamp skjer i solidaritet med, ikke på bekostning av, kvinners frigjøringskamper over hele verden. En viktig del av vår strategi i kampen mot patriarkatet er å knuse ideen om at disse kampene går på bekostning av hverandre, og ideen om at transkvinnens kamp går på bekostning av annen kvinnekamp. Kvinnefrigjøring og skeiv frigjøring er ikke motsetninger, men en forent feministisk kamp mot patriarkatet.

Søsterskapet som forener kvinner på tvers av klasse, bakgrunn og landegrenser er et av våre viktigste verktøy mot patriarkatet. Gjennom et sterkt søsterskap synliggjør vi interessene som er felles for alle kvinner, og legger grunnlaget for en felles frigjøringskamp. Samtidig er ikke kvinner alene ansvarlige for sin frigjøringskamp. Menn har et ansvar for å delta i kampen mot patriarkatet i solidaritet med sine søstre, men også fordi de selv begrenses av trange kjønnsroller. Sosialistisk Ungdom organiserer alle kjønn i en felles kamp for feministisk frigjøring.

Separatisme

En viktig forutsetning for at undertrykte grupper kan ta makt over eget liv og egen hverdag er muligheten til å gå sammen og diskutere utfordringer de møter i kraft av å være undertrykt. Separatisme er et verktøy der grupper kan organisere seg mot systemet, og definere sin egen kamp. Uten trygge rom og egne arenaer for undertrykte grupper, er det de med mest makt og innflytelse som bestemmer, definerer og tar viktige avgjørelser.

Separatisme har vært og er en viktig del av kvinnekampens organisering mot patriarkatet. Gjennom separatistisk aktivisme skaper vi et trygt og solidarisk fellesskap hvor kvinner kan dele sine erfaringer, bygge søsterskap og skape kollektive frigjøringsstrategier. På samme måte må vi skape separatistiske rom for skeive kamerater å bygge fellesskap og organisere seg mot systemene som undertrykker dem. Separatisme er både et verktøy og en strategi for å omvelte det kapitalistiske, patriarkalske og rasistiske systemet.

På samme måte som separatisme har vært viktig for kvinnekampen, er det også viktig i den antirasistiske kampen. Antirasistiske, separatistiske rom kan skape trygghet for rasifiserte, og tilrettelegge for aktivisme og organisering uten at man må forklare sin egen levde opplevelse. For å knuse rasismen må rasifiserte gå sammen og organisere seg. Kampen mot apartheid i Sør-Afrika, borgerrettighetsbevegelsen i USA og i nyere tid Black Lives Matter-bevegelsen verden over, er alle eksempler som viser hvordan separatisme er en viktig del i kampen mot rasisme og for et felles mål. Separatisme oppstår når undertrykte grupper må ta kampen i egne hender fordi ens rettigheter ikke blir innfridd.

Parlamentarisk arbeid

Vårt mål for parlamentarisk arbeid er å forbedre arbeiderklassens forhold under kapitalismen. Staten, valg og politiske organer kan brukes til å utvide demokratiet og kjempe frem politiske reformer. Sosialistiske politikere skal være et verktøy for grasroten og kjempe frem deres saker, i konflikt med resten av politikereliten. Sakene sosialistiske partier går til valg på må baseres på folkets krav, og bidra til å flytte det politiske landskapet til venstre. Sosialistisk Ungdom støtter Sosialistisk Venstreparti i deres kamp for politikk som fører oss nærmere et feministisk og sosialistisk folkestyre. Premisset for å oppsøke parlamentarisk makt er at makten aldri blir et mål i seg selv, men et middel for å oppnå våre mål.

Det trenger ikke være en motsetning mellom å kjempe for reformer og systemendring, men sosialistiske partier må unngå å smelte sammen med systemet. Sosialistiske politikere vil hele tiden møte et press til å tilpasse seg de kapitalistiske rammene de styrer under. Det er ofte begrenset økonomisk handlingsrom i kapitalismen til å gjennomføre sosialistiske reformer, noe som gjør at sosialistiske partier kan ende opp med å administrere upopulær

kuttpolitikk. Det er kun hvis sosialistiske partier har en strategi for å ikke ende opp som en del av systemet vi kan flytte beslutningene nærmere folket og gi arbeiderklassen makt over egen hverdag.

Vedlegg

Ordliste

Byråkratisering: Når institusjoner eller samfunn preges av hierarkiske strukturer, fastsatte regler og prosesser, og standardisering av arbeidsoppgaver og beslutningsprosesser.

Cis- og heteronormativitet: At antakelsen om at alle mennesker i utgangspunktet identifiserer seg med det kjønn de ble registrert som ved fødselen og er heteroseksuelle anses som en norm i samfunnet.

Eurosentrisk: Det synet om at den europeiske kultur og samfunnsform er bedre enn andre, og at all diskusjon skal tas med en europeisk/vestlig utgangspunkt.

Fetisjering: Å tilegne noen seksuelle egenskaper og redusere dem ned til et objekt som alltid er seksuelt tilgjengelig.

Folkesuverenitet: At all legitim statsmyndighet utgår fra folket selv, i motsetning til for eksempel en suveren hersker.

Globale nord: De landene som tjener på globale kapitalistiske systemet, tidligere kjent som industriland, det omfavner for det meste de vestlige landene, pluss for eksempel Japan, New Zealand og Singapore.

Globale sør: De landene i verden som har blitt utnyttet og utnyttet i det globale kapitalistiske systemet, tidligere kjent som utviklingsland, det omfavner for det mest de ikke-vestlige landene.

Hegemoni: En gruppes (kan være en klasse eller en nasjon) dominans over en annen gruppe får denne gruppen til å utføre handlinger som er imot deres egen interesse.

Imperialisme: Når stater underlegger seg andre landområder, ofte med bruk av militærmakt.

Kommersialisering: Å omgjøre noe til en vare eller tjeneste som kan selges i et marked.

Parlamentarisme: En styreform som innebærer at en regjering sitter så lenge flertallet i parlamentet har bestemt det. I Norge er parlamentet Stortinget.